

УДК 347.73

DOI 10.33244/2617-4154.2(23).2026.56-64

Л. М. Касьяненко,*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри фінансового та податкового права,
Державний податковий університет***L. M. Kasianenko,***Doctor of Law, Professor, Professor of the Department of Financial and Tax Law,
State Tax University
email: kasyanenko_l@ukr.net***ORCID 0000-0003-1742-7580;****А. А. Ваховська,***здобувачка вищої освіти ФФЦТ,
Державний податковий університет***A. A. Vakhovska,***Higher education graduate of the Federal Tax Service,
State Tax University
email: alisavahovskaa16@gmail.com***ORCID 0009-0001-1728-3671;****Я. М. Бабій,***здобувачка вищої освіти ФФЦТ,
Державний податковий університет***Ya. M. Babi,***Higher education graduate of the Federal Tax Service,
State Tax University
email: babija950@gmail.com***ORCID 0009-0006-7157-8549**

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

LEGAL REGULATION OF THE VIRTUAL ASSETS MARKET IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL INTEGRATION

У статті використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема аналіз і синтез, порівняльно-правовий, формально-юридичний, індукції, дедукції, аналогії. Формально-юридичний метод використано для аналізу національної нормативної бази.

Ця робота ліцензується відповідно до [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

© Касьяненко Л. М., Ваховська А. А., Бабій Я. М., 2026

Порівняльно-правовий метод дав змогу здійснити її порівняння з практиками FATF, ЄС, США, Великої Британії та Швейцарії, що регулюють ринок віртуальних активів. Для формування висновків і рекомендацій застосовувалися методи аналізу, синтезу, індукції, дедукції, аналогії.

Встановлено, що розвиток ринку віртуальних активів в Україні стримується рядом чинників: невизначеністю правового статусу окремих операцій, невведенням в дію Закону України «Про віртуальні активи», недостатньою координацією між регуляторами та обмеженим рівнем захисту інвесторів. Виявлено суттєві ризики, пов'язані з використанням криптоактивів у схемах відмивання коштів, обходу санкцій та іншої діяльності, а також вплив кіберзагроз і волатильності на стабільність фінансової системи. Обґрунтовано необхідність впровадження ефективних механізмів AML/CFT-контролю та прозорого оподаткування операцій з віртуальними активами. Проаналізовано дорожню карту ринку віртуальних активів на 2026–2030 роки із визначенням ключових етапів реалізації реформ та системи показників ефективності.

Запропоновано запровадження ліцензування постачальників послуг (VASP), посилення інституційної взаємодії та адаптацію до європейського правового простору. Визначено, що формування цілісної та збалансованої системи регулювання ринку віртуальних активів є важливою умовою забезпечення фінансової безпеки держави, підвищення довіри інвесторів і стимулювання розвитку інноваційної економіки. Реалізація запропонованих заходів сприятиме гармонізації національного законодавства з міжнародними нормами та підвищенню прозорості ринку віртуальних активів. Врахування міжнародних стандартів і антикризового контексту є критично важливим для успіху регулювання крипторинку. Введення в дію закону про ВА і його приведення у відповідність з MiCA/FATF забезпечить чіткі правила, узгоджені із зарубіжною практикою.

Ключові слова: фінансові правовідносини, віртуальні активи, фінансова безпека, ухилення від оподаткування, кібербезпека, цифрова економіка.

The purpose of the article is to identify current problems of legal regulation of the virtual assets market in Ukraine under martial law and to substantiate the directions of its improvement taking into account international standards.

The article uses a complex of general scientific and special methods, in particular analysis and synthesis, comparative law, formal law, induction, deduction, analogy. In particular, the formal law method was used to analyze the national regulatory framework. The comparative law method allowed for its comparison with the practices of FATF, the EU, the USA, Great Britain and Switzerland, which regulate the virtual assets market. The methods of analysis, synthesis, induction, deduction, analogy were used to form conclusions and recommendations.

It was found that the development of the virtual assets market in Ukraine is constrained by a number of factors: the uncertainty of the legal status of individual transactions, the failure to enact the Law of Ukraine “On Virtual Assets”, insufficient coordination between regulators and a limited level of investor protection. Significant risks associated with the use of crypto-assets in money laundering schemes, sanctions evasion and other activities, as well as the impact of cyber threats and volatility on the stability of the financial system, were

identified. The need to implement effective AML/CFT control mechanisms and transparent taxation of transactions with virtual assets was substantiated. The roadmap of the virtual assets market for 2026–2030 was analyzed, identifying key stages of reform implementation and a system of performance indicators.

It is proposed to introduce licensing of service providers (VASP), strengthen institutional interaction and adapt to the European legal space. It is determined that the formation of a holistic and balanced system of regulation of the virtual assets market is a necessary condition for ensuring the financial security of the state, increasing investor confidence and stimulating the development of an innovative economy. The implementation of the proposed measures will contribute to the harmonization of national legislation with international standards and increasing the transparency of the virtual assets market. Taking into account international standards and the anti-crisis context is critically important for the success of regulating the crypto market. The introduction of the VA law and its alignment with MiCA/FATF will provide clear rules consistent with foreign practice.

Keywords: financial relations, virtual assets, financial security, tax evasion, cybersecurity, digital economy.

Постановка проблеми. Ринок віртуальних активів в Україні перебуває на перехідному етапі, коли попит і технологічний розвиток випереджають наявну нормативно-інституційну базу, що породжує системну невизначеність і створює «сіру зону», яка підриває довіру інвесторів та ускладнює фінансовий моніторинг. В Україні віртуальні активи (VA) перебувають у стані нормативної невизначеності: попри ухвалення Закону «Про віртуальні активи» [1] він досі не набрав чинності, що залишає сектор без чітких правил і правового статусу, внаслідок чого криптоактиви фактично функціонують у «сірій зоні». Наявні прогалини підсилюють загрози відмивання грошей через відтермінування запуску закону та невнесені зміни до Податкового кодексу України [2], залишаються невирішеними ключові питання правового статусу VA, перелік послуг і механізми ліцензування, розпорошення повноважень між НКЦПФР, НБУ та іншими органами ускладнює координацію нагляду і створює прогалини у контролі, відсутність спеціалізованих правил AML / CFT і механізмів імплементації travel rule, що дає змогу уникати ефективного моніторингу, що особливо критично в умовах воєнного часу. Низькі стандарти кібербезпеки та відсутність обов'язкових аудитів підвищують ризик масштабних зламів і втрат клієнтських коштів, нерегульованість податкових і валютних механізмів стимулює ухилення від оподаткування і полегшує виведення капіталу за кордон, а відсутність механізмів захисту прав споживачів і вимог до розкриття інформації підвищує вразливість інвесторів до шахрайства; у підсумку ці чинники створюють системну загрозу фінансовій стабільності, ефективності боротьби з відмиванням коштів і санкційним тиском, тому термінове формування чіткої нормативної бази, визначення ролей регуляторів, імплементація міжнародних стандартів (FATF Rec.15 [3], Markets in Crypto assets (MiCA) [4]), запровадження вимог до ліцензування Virtual Asset Service Provider (VASP), посилення кібербезпеки та прозорого податкового режиму є критично необхідними для перетворення «сірої зони» на прозорий, безпечний і конкурентоспроможний ринок, здатний захищати інвесторів і мінімізувати кримінальні ризики.

Аналіз останніх публікацій. Останні дослідження і публікації показують, що світова практика регулювання ринку віртуальних активів рухається в бік уніфікації стандартів і посилення вимог до постачальників послуг: у ЄС Регламент MiCA встановлює чіткі правила класифікації токенів, вимоги до white-paper і ліцензування CASP, FATF наполягає на імплементації Recommendation 15 з обов'язковою реєстрацією / ліцензуванням VASP і виконанням travel rule, а кейси великих зламів (наприклад, масштабні атаки на біржі у 2024–2025 рр.) підкреслюють необхідність обов'язкових стандартів кібербезпеки, регулярних зовнішніх аудитів і практик зберігання (cold wallets, MFA) [3]. Деякі аспекти правового режиму обігу віртуальних активів в Україні досліджували такі науковці, як С. Гончаренко, С. Грицай, В. Корнєєв, А. Кудь, А. Овчаренко, Н. Рогова, В. Рядінська, Є. Смичок, О. Ушинкіна та інші. Проте огляд наукової літератури у цій сфері свідчить про те, що наукові дослідження висвітлюють тільки незначну частину правової проблематики в цій сфері.

Метою статті є визначення актуальних проблем правового регулювання віртуальних активів в Україні в умовах воєнного стану та обґрунтування напрямів його вдосконалення з урахуванням міжнародних стандартів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Завданням цієї статті є визначення та характеристика системи регулювання ринку віртуальних активів, що є необхідною умовою забезпечення фінансової безпеки держави, підвищення довіри інвесторів і стимулювання розвитку інноваційної економіки.

Виклад основного матеріалу. Ринок віртуальних активів в Україні вимагає комплексної модернізації регулювання з урахуванням міжнародних стандартів та ризиків воєнного часу. В Україні прийнятий у лютому 2022 року Закон України «Про віртуальні активи» визначив правовий статус VA, створив реєстр постачальників послуг і мав упровадити механізми ліцензування та AML-нагляду. Однак цей Закон досі не набув чинності. Його запуск відтерміновується через потребу в ухваленні відповідних змін до Податкового кодексу України. Наразі криптоактиви вважаються нерухомим майном: доходи від операцій з ними оподатковуються за загальними правилами (ПДФО 18 % + 5 % військового збору). Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [5] поширює AML/CFT-вимоги і на операції з VA, зобов'язуючи постачальників послуг (VASPs) ідентифікувати клієнтів і дотримуватися «travel rule». Крім того, закони України «Про платіжні послуги» [6] та «Про валюту і валютні операції» [7] чітко визначають гривню єдиною законною валютою України. Як наголошує НБУ, Bitcoin і подібні криптовалюти не мають забезпечення реальною вартістю і не можуть використовуватися як платіжний засіб на території України [8].

Відповідно до статті 16 Закону України «Про віртуальні активи» [1] державне регулювання ринку віртуальних активів має здійснюватися державою в особі Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) та Національного банку України (НБУ) комплексом заходів щодо упорядкування, контролю, нагляду за ринком віртуальних активів, регулювання правил функціонування постачальників послуг,

пов'язаних з оборотом віртуальних активів, а також заходів щодо запобігання і протидії зловживанням і порушенням на ринку віртуальних активів. Усі учасники ринку обміну, зберігання чи випуску віртуальних активів мають дотримуватися норм Закону України «Про віртуальні активи» після набрання його чинності.

Різні країни виробили схожі принципи регулювання криптовалют, хоча з національними особливостями. У Європейському Союзі Регламент MiCA (2023) класифікує криптоактив як цифрове благо (не фінінструмент MiFID). Постачальники послуг (CASP) повинні отримати ліцензію в одній із країн-членів, що дає право працювати по всьому ЄС. Перед пропозицією токена обов'язково публікується стандартизована «white paper» з викладом ризиків, діє єдина вимога щодо захисту інвестора. Усі CASP зобов'язані дотримуватись антимитних директив (KYC, звітність, «Travel Rule»). У податковому плані на рівні ЄУ ПДВ на крипту відсутній, а прибутки оподатковуються як національні доходи (переважно як приріст капіталу).

FATF (рекомендація 15) [3] визначає «віртуальний актив» як цифрове уявлення вартості та «VASPs» як суб'єкти, що обмінюють, переказують або зберігають VA. FATF наполягає на обов'язковій реєстрації чи ліцензуванні VASP, а також повному спектрі AML / CFT: KYC, моніторинг, подання підозрілих звітів та виконання «travel rule» (передача даних про відправника / одержувача під час трансферів криптовалюти). Захист споживачів і податки в рекомендаціях FATF поза фокусом, тут важливі AML-стандарти.

Звертаючись до зарубіжного досвіду, маємо зазначити, що в США діє розподілена система: FinCEN класифікує криптобіржі як MSB (Money Services Business), вимагаючи реєстрації й AML-програм. SEC визнає багато tokenів цінними паперами, а CFTC називає Bitcoin і Ethereum товарами. Усі біржі та платформи зобов'язані мати банківські AML-програми. SEC та FTC активно борються з інсайдерськими маніпуляціями і шахрайством (наприклад, 2024 року SEC оштрафувала криптобіржу Binance на мільярди за порушення правил цінних паперів). Криптовалюта в США прирівняна до майна, прибутки від її продажу оподатковуються як капітальні прирости. Велика Британія (FCA) зобов'язує криптокомпанії реєструватися для виконання AML-вимог. Випуск стейблкоїнів і надання платіжних послуг у крипті вимагають повної фінансової ліцензії. Реклама криптовалют у Великій Британії суворо обмежена (тільки з офіційними застереженнями). HM Revenue & Customs розглядає доходи від криптовалют як приріст капіталу для оподаткування [9]. Швейцарія вважається однією з найнадійніших юрисдикцій у світі для крипто- та блокчейн-бізнесу. Це стало можливим завдяки чіткій правовій системі, політичній стабільності та зваженому підходу до інновацій, який забезпечує FINMA (Федеральне управління з нагляду за фінансовими ринками Швейцарії). FINMA класифікує токени на платіжні, інвестиційні та «токени доходу». Залежно від категорії, діяльність потребує банківської ліцензії, фінтех-ліцензії або спеціальної DLT-ліцензії. Застосовуються вимоги швейцарського AML-законодавства. FINMA надає чіткі інструкції щодо ICO та ризик-менеджменту. Оподаткування є сприятливим: для приватних осіб приріст капіталу не оподатковується, а ПДВ на крипту скасовано.

Розглядаючи тему, можна виявити низку ризиків для економіки та правового регулювання в Україні. Цифровізація, розвиток фінансових технологій (FinTech), а

також популяризація криптовалют і цифрових активів вимагають перегляду наявних підходів до регулювання, створення нових механізмів контролю та міжнародної співпраці. Інновації на фінансових ринках часто випереджають етап розвитку регуляторних норм, що створює потенційні ризики для стабільності фінансової системи. З одного боку, криптовалюти сприяють демократизації фінансової системи, зменшуючи бар'єри для входу на ринок і забезпечуючи фінансову інклюзію [10]. З іншого – криптотранзакції забезпечують анонімність і легкість транснаціональних платежів, що спрощує відмивання грошей і фінансування тероризму, використання крипто для обходу санкцій. Широке використання ВА може полегшити виведення капіталу. Криптосистеми дають змогу швидко перемістити кошти за кордон, минаючи банки й державний моніторинг. Це ускладнює контроль НБУ за валютними потоками. У воєнний час існує ризик нелегальної торгівлі через криптовалюту: оборот зброї чи контрабанда можуть організовуватися за допомогою анонімних криптопереказів.

Крипторіжки та віртуальні гаманці часто стають мішенню хакерів. Яскравим прикладом є злам біржі ByBit у лютому 2025 року, коли було вкрадено майже \$1,5 млрд цифрових активів – найбільший хак в історії ринку [11]. Злочинці негайно конвертували вкрадені токени в Bitcoin та інші валюти й розпорошили по тисячах адрес, плануючи пізніше вивести в готівку. Періодичні атаки на Kraken, Gate.io та інші біржі демонструють високі ризики: зловмисники можуть викрасти значні суми й підірвати довіру інвесторів. Доки частка криптоактивів у національній економіці обмежена, але зростає проникнення означає потенційний вплив волатильності на заощадження громадян. Крім того, поширення обігу крипто в небанківських платіжних посередників створює виклик монетарній політиці. Населення дивиться на «цифровий долар» чи Bitcoin як альтернативу.

Міністерство цифрової трансформації України та представники індустрії віртуальних активів «Віртуальні активи в Україні – 2030» презентували 2021 року фінальний звіт та дорожню карту розвитку нової галузі. Запуск ринку віртуальних активів – це потужний чинник економічного зростання України. Його розвиток сприятиме створенню нових робочих місць, залученню інвестицій і посиленню конкурентоспроможності нашої юрисдикції в міжнародному просторі. Водночас подальша розбудова цієї галузі потребує проактивної державної позиції та співпраці зі спільнотою фахівців [12]. Дорожня карта впровадження регулювання ринку віртуальних активів передбачає поетапне формування цілісної нормативно-інституційної системи та запровадження механізмів оцінювання її ефективності через відповідні KPI. На першому етапі у 2026–2027 роках ключовим завданням є створення нормативної бази через введення в дію спеціального закону про ринки віртуальних активів із чітким визначенням регулятора та переліку послуг, внесення змін до Податкового кодексу України з упровадженням стимулювального режиму оподаткування, а також офіційне закріплення статусу основного регулятора ринку. Водночас вагомим є вдосконалення законодавства у сфері фінансового моніторингу, зокрема розширення кола зобов'язаних суб'єктів та імплементація міжнародних стандартів, охоплюючи travel rule, розроблення процедур ліцензування постачальників послуг віртуальних активів і створення відповідного державного реєстру, а також посилення наглядової діяльності з боку органів фінансового моніторингу. На другому етапі у 2027–2029 роках передбачається інституційне зміцнення системи регулювання через

розвиток міжвідомчої координації, уніфікацію наглядових процедур і впровадження механізмів обміну інформацією між регуляторами, а також гармонізацію із міжнародними стандартами FATF та ЄС. Важливим напрямом є підвищення вимог до кібербезпеки інфраструктури ринку, інтеграція інструментів блокчейн-аналітики для виявлення підозрілих операцій та активізація заходів з підвищення фінансової грамотності населення, включно із обов'язковим розкриттям інформації про ризики для споживачів. На третьому етапі після 2030 року акцент зміщується на гармонізацію національного регулювання з європейською моделлю, зокрема відповідно до підходів MiCA, а також на розвиток інноваційних інструментів, охоплюючи правове врегулювання обігу стейблкоїнів і впровадження цифрової валюти центрального банку.

Аналізуючи всі виклики та ризики, що несе впровадження та зміна законодавства, можна зазначити, що варто ввести в дію Закон України «Про віртуальні активи із чітким переліком послуг (обмін, переказ, зберігання, випуск VA тощо)». Закон повинен деталізувати права / обов'язки учасників ринку, вимоги до випуску токенів і механізми захисту інвесторів. Внести зміни до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [5] (AML/CFT) щодо VA. Зокрема, розширити перелік зобов'язаних осіб (додати провайдерів VA-послуг) і посилити KYC-процедури. Впровадити «Travel Rule» для крипто-переказів (передача даних про відправника / одержувача) відповідно до міжнародних стандартів. ДСФМУ має активізувати моніторинг операцій з VA і вимагати регулярні звіти від ліцензіатів. Потрібно розробити правила видачі ліцензій для VASP (обмінники, платформи, криптогаманці); встановити вимоги до статутного капіталу, платоспроможності та професійної придатності провайдера, а також обов'язкові внутрішні політики з AML і кібербезпеки. Наприклад, аналогічно до практик Німеччини чи Естонії, вимагати двофакторну автентифікацію, «холодні» резервні гаманці та регулярні зовнішні аудити безпеки; створити державний реєстр ліцензованих VASP під наглядом НКЦПФР.

Посилити співпрацю між НКЦПФР, НБУ, Міністерством фінансів України, ДСФМУ і правоохоронцями. Сформувати міжвідомчу робочу групу (за участю МДІТ, МВС України, СБУ) для координації нагляду за ринком VA. НБУ має зосередитися на макропруденційних ризиках, а НКЦПФР – на ринковому нагляді та ліцензуванні. Регулятори повинні адаптувати технічні стандарти (наприклад, до ESMA / EBA) й обмінюватися даними про підозрілі транзакції, а також приєднатися до ініціатив FATF і ЄС у сфері крипто (спільні робочі групи, технічні стандарти); укласти двосторонні Меморандуми з FATF / Egmont для обміну фінансовою інформацією щодо криптографій; використати експертну підтримку ЄС у рамках програм допомоги з фінансового моніторингу; активно співпрацювати з міжнародними аналітичними центрами (Chainalysis, Elliptic, SWIFT-омбудсмени) для виявлення аномалій.

Вимагати від промоутерів VA розкривати повну інформацію про ризики (аналог фінансового просвіта для цінних паперів). Обмежити рекламу криптовалют, примусивши її містити попередження. Мета – підвищити фінансову грамотність громадян та уникнути шахрайства.

Закріпити в законодавстві чіткий перелік відповідальності за порушення режиму VA. Фінансові санкції за торгівлю без ліцензії, ненадання інформації про клієнтів або приховування доходів мають бути більш значними. Передбачити відкликання ліцензії та кримінальну відповідальність (статті про фінансові злочини) для умисних порушень, зокрема за сприяння обходу санкцій.

Одночасно передбачається регулярне проведення оцінки ризиків у сфері віртуальних активів з урахуванням розвитку новітніх фінансових технологій, а також удосконалення системи відповідальності через запровадження пропорційних санкцій, що охоплюють фінансові штрафи, анулювання ліцензій і кримінальну відповідальність за суттєві правопорушення.

Висновки. Отже, моніторинг ефективності функціонування системи регулювання ринку віртуальних активів потребує запровадження чітко визначених кількісних та якісних показників. До ключових індикаторів доцільно віднести кількість виданих ліцензій постачальникам послуг у сфері віртуальних активів та обсяг зареєстрованих суб'єктів ринку, а також обсяги виявлених і припинених нелегальних операцій. Важливим показником є частка транзакцій віртуальних активів, що супроводжуються підозрілими повідомленнями, причому її зниження може свідчити про підвищення ефективності наглядових механізмів. Окрему увагу потрібно приділити фіксації кількості застосованих регуляторних заходів впливу, зокрема попереджень і штрафів, а також загального обсягу накладених санкцій. Доцільним є також системний аналіз фінансових параметрів ринку, включно із загальним обсягом торгів на внутрішніх платформах і кількістю активних ідентифікованих користувачів. Зростання частки операцій, що здійснюються через ліцензовані канали, може розглядатися як індикатор підвищення прозорості ринку. Оцінювання міжнародної ефективності має здійснюватися з урахуванням результатів зовнішніх перевірок, зокрема в межах стандартів FATF, де зменшення кількості зауважень, а саме щодо Рекомендації 15, свідчитиме про поступ у гармонізації національного регулювання з міжнародними вимогами.

Врахування міжнародних стандартів і антикризового контексту є критично важливим для успіху регулювання крипторинку. Введення в дію закону про VA і його приведення у відповідність з MiCA / FATF забезпечить чіткі правила гри, узгоджені із зарубіжною практикою. Офіційне ліцензування й супервізія VASP сприятимуть формуванню легального сектору та привабливості інвестицій, а також підвищать прозорість транзакцій. Важливо знайти баланс між безпекою та інноваціями: законодавство не повинно заблокувати технологічний розвиток, а підтримати IT-сектор, але водночас давати чіткі правила захисту користувачів і фінансової системи. Важливо реалізувати ці зміни з чітким моніторингом результатів, завдяки якому можна коригувати стратегію відповідно до нових викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про віртуальні активи : Закон України від 17.02.2022 № 2074-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Касьяненко Л. М., Ваховська А. А., Бабій Я. М. Правове регулювання ринку віртуальних активів у контексті міжнародної інтеграції

3. Міжнародні стандарти щодо боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та розповсюдження зброї масового знищення / Міністерство фінансів України. URL : <https://mof.gov.ua/storage/files/Міжнародні%20стандарти%20FATF.pdf>
4. Markets in Crypto assets (MiCA). URL : <https://www.esma.europa.eu/esmas-activities/digital-finance-and-innovation/markets-crypto-assets-regulation-mica>
5. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
6. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
7. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
8. Роз'яснення щодо правомірності використання в Україні «віртуальної валюти / криптовалюти» Bitcoin : роз'яснення Нац. банку України від 10.11.2014. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0435500-14#Text>
9. Фінансовий клуб. Британія посилює регулювання реклами криптовалют. URL : <https://www.finclub.net/news/brytaniia-posyliuie-borotbu-z-omanlyvoiu-reklamoiu-kryptovaliut.html>
10. Штерма Т., Гончарук Я., Лещук В. Тенденції цифровізації фінансового сектору та виклики для правового регулювання. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. URL : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-109>
11. Internet crime complaint center (IC3) | north korea responsible for \$1.5 billion bybit hack / Home Page – Internet Crime Complaint Center (IC3). URL : <https://www.ic3.gov/psa/2025/psa250226>
12. Мінцифри спільно з криптоспільнотою презентували стратегію розвитку ринку віртуальних активів. URL : <https://www.kmu.gov.ua/news/mincifri-spilno-z-kriptospilnotoyu-prezentovali-strategiyu-rozvitku-rinku-virtualnih-aktiviv>

Дата надходження 2.03.2026

Дата прийняття 26.03.2026

Дата рекомендації 28.05.2026

Дата публікації 30.06.2026